

LANDSCHAP VAN DE KOUDE OORLOG

VELUWE EN IJSSEL

"... Voorlopig hoogtepunt in deze herwaardering is de publicatie van het dikke naslagwerk *Atlas Landschap van de Koude Oorlog*.

In dit doorwrochte werk wordt inzichtelijk gemaakt wat de Koude Oorlog voor het Nederlandse landschap heeft betekend. Voor het eerst ook wordt een compleet overzicht gepresenteerd van alle fysieke restanten van deze oorlog..."

Het Parool, zaterdag 21 november 2009

Op 19 november 2009 zijn verschenen:

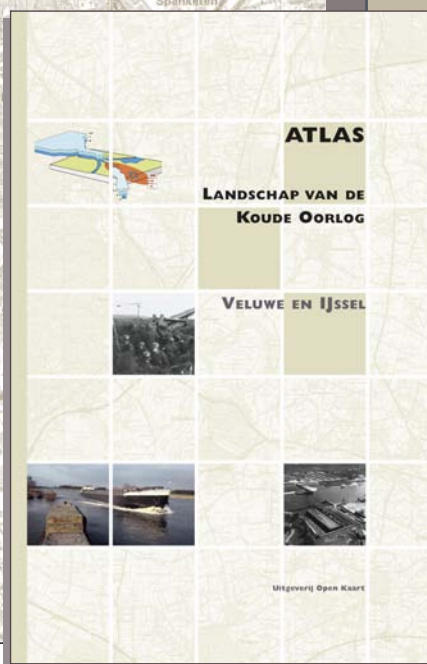
ATLAS LANDSCHAP VAN DE KOUDE OORLOG – VELUWE EN IJSSEL en
WANDELGIDS LANDSCHAP VAN DE KOUDE OORLOG – VELUWE EN IJSSEL

DE KOUDE OORLOG VOORBIJ?

Het is dit jaar twintig jaar geleden dat de Berlijnse Muur viel. Deze gebeurtenis luidde het einde van de Koude Oorlog in. Nu, twintig jaar later, bestaat er een duidelijke behoefte de balans op te maken van de betekenis van ruim vier decennia waarin de tegenstellingen soms gevaarlijk op scherp kwamen te staan zonder dat het tot een gewapende confrontatie op wereldschaal kwam. Wat veranderde en wat bleef het zelfde? Wat is de relevantie van deze jaren voor hedendaagse politiek, landschap, milieu en ruimtelijke ordening? Hoe gaan we met het erfgoed uit de Koude Oorlog om? Niet alleen met de materiële kant, maar ook met het gedachtegoed dat er aan ten grondslag ligt.

Landschap van de Koude Oorlog, waar is dat te vinden? Op de Veluwe waar zich de grootste concentratie militaire complexen bevond - kazernes, oefenterreinen, mobilisatiecomplexen. In de IJsselvallei, aan de bovenloop van Nederrijn en Waal, waar in de jaren vijftig van de 20e eeuw waterlinie werd gebouwd tegen het Rode Gevaar uit het oosten.

Onderzoekers en auteurs vormen een multidisciplinair gezelschap. In het project werd samengewerkt met ondermeer Nienhuis Landschap (landschapsarchitectuur), Maarten Peters (historicus op het gebied van vestingbouwkunde), MAS Architectuur, Michiel Hegener (wetenschapsjournalist), Noes Lautier (auteur/redacteur actieve recreatie), Cuesta/Menno Zeeman (routemaker actieve recreatie), Marcia van Bijnen (auteur/redacteur/routemaker). Steven van Schuppen coördineerde het onderzoek en leverde als auteur een aandeel aan historisch onderzoek, ontwerpend onderzoek en aan de wandelgids.

In de **ATLAS LANDSCHAP VAN DE KOUDE OORLOG - Veluwe en IJssel** komen deze en meer vragen aan de orde. Dat gebeurt aan de hand van:

Topografische kaarten, detailkaarten en uitgebreide objectbeschrijvingen
Sporen en relictten worden in beeld gebracht en hun geschiedenis en betekenis toegelicht. Daarbij richten de auteurs en onderzoekers zich op twee gebieden: de Veluwe omdat zich daar de grootste aangesloten concentratie van kazernes, oefenterreinen en militaire infrastructuur van Nederland bevindt en de IJssel omdat daar in de jaren vijftig Neerlands laatste waterlinie werd aangelegd.

Uitdieping in de vorm van drie essays
van een drietel thema's:

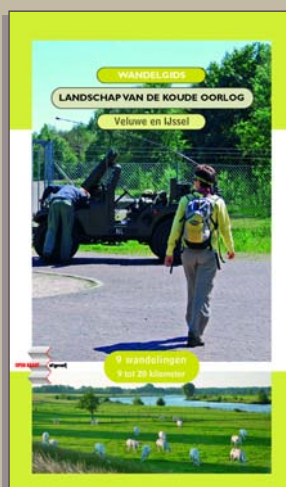
- het water als in te zetten krijgsmiddel en als factor in de ruimtelijke ordening,
- de effecten van het militaire bedrijf op de Veluwe natuur, en tot slot
- de politieke en mentale betekenis van de Koude Oorlog in breder verband dan Nederland en op een langere termijn dan vier decennia.

Vier ontwerpvensters

Ruimtelijke uitwerking van de in de essays ontwikkelde ideeën in ontwerpvensters in vier gebieden:

- noordelijke IJsselvallei
- IJsseldelta
- de af te stoten kazerneterreinen bij Ede in relatie met de Veluwe en tot slot
- Meinerswijk, historisch zeer gelaagd landschap als het groene hart van Arnhem.

Arjan Nienhuis, Maarten Peters, Steven van Schuppen e.a. **Atlas Landschap van de Koude Oorlog – Veluwe en IJssel** (Uitgeverij Open Kaart), gebonden, hardcover, groot formaat: 24,5x34 cm, 160 pag, rijk geïllustreerd. Voordeelprijs Euro 35,00
ISBN 978-90-75437-40-9.

De **WANDELGIDS LANDSCHAP VAN DE KOUDE OORLOG – Veluwe en IJssel** fungeert als eye-opener in het veld. Hij brengt de lezer op het spoor van onverwachte en verrassende plekken als opvallend mooie en stille hoeken, want juist in de luwte van het militaire bedrijf koestert de natuur haar schatten. Maar ook langs monumentale kazernepoorten, inlaten en doorlaatbruggen langs de rivier.

En... langs kleine verborgen dingen als een eenmansbunkertje achter in een tuin of een sluisje dat van niet gering belang was voor de inundatie.

Deze handzame en praktische gids bevat *9 wandelingen tussen de 9 en 20 kilometer*. Wandelingen die aanleiding geven om terug te kijken op een Koude Oorlog, met aan de einder de Warme Vrede.

Steven van Schuppen e.a. **Wandelgids Landschap van de Koude Oorlog – Veluwe en IJssel** (Uitgeverij Open Kaart), 11/2009, genaaid, handzaam formaat 12x20 cm, 96 pag. in kleur, ill, topokrt. 1:25/50.000, Euro 14,95. ISBN 978-90-75437-39-3.